Raúl Dans

Na confluencia e entrelazo das miradas

Do humor ao absurdo, sen liñas predeterminadas. O mundo dramático de Raúl Dans (A Coruña, 1964) vai ligado á identidade do ser humano e o seu rol en personaxes que fan abrollar un retrato do urbano ou o rural cando o urbano e o rural son materia dramática que mesmo enfronta. Drogadictos, trapicheiros, policías corruptos e violadores, asasinos e carteristas nun álbum de autor que se iniciou con 'Water-look' (1990), onde verte unha desaforada visión do desperdicio social e moral do urbano. Tres anos máis tarde gaña o Rafael Dieste con 'Matalobos', unha traxedia rural coa que se incorpora á tradición dramática galega no enlace con Taxes. A forza da terra que arrastra o campesiño a transformarse en criminal volve a ser recreada en 'Estrema' (1999). E tamén coa terra, aínda que explorando as máis modernas técnicas dramáticas compón 'Lugar', premio Álvaro Cunqueiro no 1994. Seguirán as premiadas 'O Paso' (1997) e 'Derrota' (1997) para no 1999 facer recreación do mito de Fausto en 'Cita co diaño' sendo Fausto presentador da tele. Corrupcións e violencia nunha maquinaria teatral onde o eu, non en poucas ocasións, se desdobra.

Total discreción

Luz cenital sobre un home sentado nunha cadeira, espido e atado de mans, cunha venda negra nos ollos

HOME- Perde vostede o tempo comigo. Non lle vou dicir nada. Nin onde vivo nin en que traballo. Nin sequera o meu nome. Nada, ¿está? Son un tipo duro de roer. Pregúnteme polo modelo de coche que me gustaría ter, pola muller dos meus soños ou pola miña comida preferida, se caguei brando pola mañá. A tomar polo cu. Iso é todo o que me vai sacar, así que xa pode empezar a baterme. *(Pausa.)* ¿Nada? *(Pausa longa.)* Oíra marabillas sobre vostede, ¿sabe?, sobre os seus métodos de traballo. E, créame, estaba desexando que chegase este día. Imaxinei a escena centos de veces, paso a paso, con escrupulosa precisión, desde o mesmo momento en que souben que ao cabo nos encontrariamos... Eu estou sentado nunha cadeira, nunha incómoda cadeira de madeira, espido e coas mans atadas, indefenso pero firme na convicción de non dicir unha soa palabra, de poñerllo verdadeiramente difícil polo menos, mentres vostede pasea ao meu redor, en silencio, ao axexo. Até que se detén ás miñas costas. Entón vou eu e sóltolle iso de que son un tipo duro de roer e vostede, cun ton afable, como se eu no lle importase unha merda en realidade, aconséllame que confese, insiste en que é o mellor que podo facer, que antes ou despois se vai saber toda a verdade, que se falo, se digo agora o que sei, ambos os dous poderemos aforrarnos o mal trago do interrogatorio, os golpes, as vexacións... *(Pausa.)* ¡A tomar polo cu! *(Pausa.)* Na miña fantasía é aquí cando vostede me bate. *(Pausa.)* Isto non é máis ca un xogo, un xogo inocente. Os dous coñecemos as regras, sabemos cal é noso papel. *(Pausa longa.)* Talvez non me expresei con claridade. ¿É que non oíu? ¡Pégueme! *(O home acusa un golpe na cara. Pausa.)* Non estivo mal para empezar. De algún modo había que romper a frialdade. Pero espero que teña un repertorio máis amplo de recursos. No caso contrario, sería unha gran decepción. *(Pausa.)* Escoite, aseguráronme que sería vostede implacable, que non sentiría piedade, que as miñas súplicas non aplacarían a súa cólera. Por outra banda, ese non é o caso. Ao contrario. Eu quero que me bata. Necesítoo. Soa perverso, ¿non si? *(Pausa.)* Advírtolle que non é a miña primeira vez. E tampouco vai ser a última, garántollo. Quizais non sexa vostede, pero haberá outra persoa. Sempre haberá alguén disposto a ocupar o seu lugar. *(Pausa longa.)* De acordo, voulle botar unha man. Vostede quere unha confesión e eu négome a colaborar. Sabe como debe actuar nestas circunstancias, como conseguir que fale. Só ten que seguir o procedemento habitual. Pero hai un problema. A súa conciencia. Pregúntase se son inocente ou se en realidade agacho algo, por iso vacila. Pois ben, vou despexar as súas dúbidas: son culpable. Aínda que non precisamente do que vostede imaxina. *(Pausa.)* ¿Segue aí? *(Pausa.)* Si, segue aí. Sinto a súa presenza. Mesmo podo escoitar a súa respiración. *(Pausa.)* A súa respiración axitada. *(Pausa.)* O da venda foi todo un achado. Un detalle simple, pero de efectos sorprendentes. As sombras acrecentan a incerteza. Sobre os demais, sobre un mesmo. De súpeto, o oculto asoma a ambos os dous lados. ¿Pensara niso? Sen dúbida. Fíxoo premeditadamente, ¿non si? Os meus parabéns máis sinceros. O medo non só provén así do exterior, do que non ves, da ameaza dunha agresión física, senón tamén de aquilo que ninguén viu de ti, de aquilo que agachas aos demais, a ti mesmo, dese segredo inconfesable que aniña no máis fondo da túa mente, nun recanto turbio e fedorento, e que agora, na negra pantalla da venda, resplandece con dolorosa intensidade. O horror ten dúas caras, é dobremente insoportable e, en teoría, debería precipitar a confesión. *(Pausa.)* Ben, quizais a súa táctica funcione con outros, pero non comigo. Porque eu hai tempo que vin o meu lado escuro. E aprendín a convivir con el, asumino xa como parte esencial da miña existencia. Non foi doado, por suposto, pasei momentos angustiosos e sei que nunca vai deixar de atormentarme, pero polo menos agora xa non me atemoriza. Si. Agora son un home mellor e máis forte. *(Pausa.)* Cada un de nós agacha algo, un segredo sucio e infame, vostede non é unha excepción. Nin vostede nin ninguén. É cuestión de tempo que acabe saíndo á luz. No lle falo de crimes nin nada parecido. En absoluto. Adoitan ser pequenas faltas, leves desviacións da senda da normalidade ás que no momento non lles damos importancia, quizais porque daquela certamente non a teñen. Porén, un día aquel tropezo fortuíto e trivial adquire unha gravidade insospeitada. Todo comeza cun soño. Máis exactamente, ao espertar unha mañá. Soñaches que facías algo espantoso, pero non podes lembrar de que se trata. A certeza de que transgrediches unha norma, de que rompiches unha especie de pacto, apodérase de ti e reparas, estremecido, en que, antes ou despois, ese episodio da túa imaxinación acabará pasándoche factura. Tes medo, estás aterrado e non sabes de que. ¿Sabe de que lle falo? Pois ben, así empeza todo. Logo páraste a pensar, rebuscas no teu interior, nese espazo recóndito da túa mente, e finalmente descobres que si, que hai un motivo, unha causa para o horror. Haina sempre. *(Pausa.)* Así é como nace a culpa. *(Pausa.)* Na escuridade a culpa vese con absoluta nitidez, e o desexo de ser castigado vólvese insoportable. Desexo, si. A confesión non é abondo. O home culpable necesita o castigo para recobrar a paz. Eu cheguei a ese punto. Esa é a razón pola que estou aquí, espido e atado de mans, cunha venda nos ollos, firme na convicción de non dicirlle unha puta palabra. Vostede vaime esixir que confese, pero eu resistirei, sufrirei as súas acometidas con enteireza, vounas provocar mesmo, e o meu silencio será purificante, liberador, vaime devolver o que a sociedade me roubou ao obrigarme a que me agache, a aturar na clandestinidade un pequeno e sucio segredo. Baterá en min con brutalidade, e cada un dos seus golpes redimirá a miña alma dunha culpa que quizais nin sequera sexa real porque, non o esqueza, nace dun soño. *(Pausa.)* Veña, déixese levar, estou preparado para o peor. Calquera cousa que imaxine, algo que nunca se atrevera a facerlle antes a ninguén, o que sexa. Experimente comigo, son a súa cobaia. *(Pausa.)* Vostede gústame. En serio. O seu silencio é deliciosamente inquietante. Si, gústame moito. *(Pausa.)* E eu, ¿gústolle a vostede? *(Pausa.)* Pode que lle gustasen todos os que tiveron o raro privilexio de pasar polas súas mans. No fondo, vostede tamén goza con isto. Non é só un traballo. Ese é o seu segredo. Ás veces é difícil establecer a fronteira entre obriga e pracer. Pero resulta máis comprensible, menos censurable sentir desexos de pegar que de recibir golpes. Vostede desafoga, canaliza os seus odios e as súas frustracións. Nada xustifica a miña perversidade, non obstante, nada do que eu poida dicirlle, ¿non si? Para un, por peculiares que sexan os seus vicios, os demais sempre son uns bichos raros. Pero eu entendo o seu gozo. De feito, a min tamén me gusta isto, confésoo. Gústame que me batan. Ao principio só era a miña particular penitencia, pero xa hai algún tempo que me gusta, así que abonda de palabras, Helga. Faise vostede chamar así, ¿verdade, señorita? "Helga, gobernanta dominadora, 105-60-90, non te arrepentirás". Dicíao o seu anuncio: "non te arrepentirás. Discreción total". *(O home acusa un golpe no ventre e, a continuación, cando se dobra sobre si mesmo, outro na cara, o cal o obriga a endereitarse. Comeza a sangrar polo nariz.)* Hmm... Sangue. *(O home relámbese, compracido.)* Isto ponse interesante.

Un novo golpe, agora nos cadrís, deita o home no chan, entre as sombras. Só a cadeira permanece baixo a luz uns intres, até que se vai o ESCURO